

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 809/2024
09.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Татјане Вуковић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирка Зарића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу 3К 1021/22 од 07.12.2023. године и Вишег суда у Шапцу 2Кж1. 93/24 од 18.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 09.07.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирка Зарића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу 3К 1021/22 од 07.12.2023. године и Вишег суда у Шапцу 2Кж1. 93/24 од 18.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу 3К 1021/22 од 07.12.2023. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен је на новчану казну у одређеном износу од 150.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико у датом року новчану казну не плати, иста ће бити замењена казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне, одредити један дан казне затвора. Истом пресудом окривљени је обавезан да плати суду на име паушала износ од 3.000,00 динара и приватном тужиоцу на име трошкова кривичног поступка износ од 110.529,00 динара, све у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, док је захтев приватног тужиоца преко досуђеног, а до укупно траженог износа од 124.029,00 динара одбијен као неоснован. Ради остваривања имовинскоправног захтева приватни тужилац је упућен на парнични поступак.

Пресудом Вишег суда у Шапцу 2Кж1. 93/24 од 18.04.2024. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Мирка Зарића и пресуда Основног суда у Шапцу 3К 1021/22 од 07.12.2023. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Мирко Зарић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе за кривично дело за које је оглашен кривим, а приватног тужиоца обавезе да окривљеном накнади трошкове првостепеног кривичног поступка, као и трошкове за састав редовног правног лека или да побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање, с тим да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне одлуке против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене наводи изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, на тај начин што је суд, без обзира што је тужилац у својој тужби тврдио да је окривљени извршио увреду према неодређеном лицу, у изреку ожалбене пресуде додао речи „његово“ и додао „и то приватног тужиоца ББ из ...“, чиме је прекорачио своја овлашћења.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се по оцени Врховног суда не могу прихватити као основани из следећих разлога:

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе (у овом случају приватне тужбе) и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истовестности дела. Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене дела и кривичне санкције.

Изреком првостепене пресуде окривљени је оглашен кривим да је у време и на месту како је то одређено у изреци пресуде „способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење и свестан да је и његово дело забрањено, увредио другог и то приватног тужиоца ББ из ..., на тај начин

што је путем свог профила „АА“ на друштвеној мрежи „Facebook“, на „Facebook“ страници „Покренимо ...“ поставио коментар о приватном тужиоцу следеће садржине „Кад их видим питам се има ли већи лопова и лажова од њих“.

У конкретном случају, правноснажна пресуда односи се на исто лице и на исто кривично дело, те по налажењу Врховног суда побијаним правноснажним пресудама није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни ни субјективни идентитет приватне тужбе и пресуде. Стоји чињеница да је у изреку првостепене пресуде суд унео лично име приватног тужиоца, у ком делу је суд изреку пресуде само ускладио са чињеничним стањем утврђеним током доказног поступка и то у границама приватне тужбе, па таквим поступањем суда приватна тужба није прекорачена, а истовремено није дошло ни до прекорачења оптужбе када је првостепени суд извршио само граматичку интервенцију и уместо речи „њено дело забрањено“, ставио реч „његово дело забрањено“, с обзиром да је присвојну заменицу ставио у мушки род.

Сходно наведеном, супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирка Зарића, којима се указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, оцењени су као неосновани.

Даље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, односно да дело за које је окривљени оглашен кривим не представља кривично дело будући да у чињеничном опису кривичног дела, у изреци ожалбене пресуде, није наведено да је изјава окривљеног дата у намери омаловажавања приватног тужиоца, с обзиром да сви докази указују на то да у конкретном случају окривљени није имао намеру омаловажавања личности приватног тужиоца, већ је предметни коментар изнет на рачун политичког дела Српске напредне странке. Осим тога, бранилац указује да је граница прихватљиве критике шира када је реч о јавним личностима у односу на приватна лица, те се мора испољити већи степен толеранције на изјаве грађана који критикују политичаре, а приватни тужилац је јавна личност (исти је председник Општине ... и био је активан на политичкој сцени у време када је спорна изјава објављена).

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване.

У чињеничном опису радње извршења окривљеног датом у изреци првостепене пресуде, назначене су све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, за која је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом и то како објективна у односу на радњу извршења која се у конкретном случају састоји у увреди оштећеног – приватног тужиоца - испод слике на „Facebook“ страници „Покренимо ...“ увредио приватног тужиоца ББ, поруком „Кад их видим питам се има ли већи лопова и лажова од њих“, које речи објективно посматрано представљају увреду односно изјаву омаловажавања приватног тужиоца и непоштовање његовог достојанства, а које су код приватног тужиоца изазвале осећај увређености, а тако и субјективна која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног управљеног на извршење кривичног дела у питању. Из наведених разлога, неосновано се у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Осим тога, Врховни суд указује, а насупрот наводима захтева, да намера омаловажавања није законско обележје кривичног дела увреда, већ је ставом 4. члана 170. КЗ предвиђен основ искључења постојања кривичног дела у ситуацији када је увредљива изјава дата, између осталог, у вршењу политичке делатности, под условом да се из начина изражавања или из других околности види да то није учињено у намери омаловажавања, а што нижестепени судови, у конкретном случају, нису нашли. Врховни суд је приликом одлучивања имао у виду одлуку Врховног касационог суда Кзз-498/2022 од 18.05.2022. године, на коју се бранилац у захтеву за заштиту законитости позива, али иста није од значаја за другачију одлуку суда.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Милена Рашић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић